

Aktieägarstatistik

1999

FM0201

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Aktieäggande

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Ja.

A.4 Beställare

Myndighet/organisation:

Finansinspektionen

Box 7831

103 98 STOCKHOLM

Kontaktperson: Brita Åberg, Kreditmarknadsavdelningen

Telefon: 08-787 8149

Telefax: 08-241 335

e-post: brita.aberg@fi.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation:

Statistiska Centralbyrån, SCB

Box 24 300

104 51 STOCKHOLM

Kontaktperson: Marianne Biljer, ES/FM

Telefon: 08-5069 4248

Telefax: 08-5069 4571

e-post: marianne.biljer@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Ej relevant

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i Lag om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och Förordning om den officiella statistiken SFS 2001:

SCB har tillstånd av Datainspektionen för att få inrätta och föra personregistret "Börsaktieägarregister" enligt Datainspektionens beslut 1984-01-19, Dnr 2110-83.

A.8 Gallringsföreskrifter

Personuppgifter gallras när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål (SFS 2001:99). Uppgifter om person och organisationsnummer avidentifieras i det material som SCB lagrar och kassetter med grunddata återsänds till Värdepapperscentralen (VPC). När en produktionsgenomgång är avslutad arkiveras det avidentifierade resultatet. 1993-1998 finns stordatorfiler arkiverade i form av aktieregister och bolagsregister.

A.9 EU-reglering

Någon direkt EU-reglering finns inte för statistik om ägande av aktier i noterade bolag. Statistiken utgör underlag för finansräkenskaperna och tillgodoser behovet av uppgifter om förmögenhet i aktier i noterade bolag. Framställningen av finansräkenskaperna regleras av EU förordningen ENS 95 (EC) No 2223/96.

A.10 Syfte och historik

Statistiken har producerats årligen sedan 1983. Syftet med statistiken är att visa strukturen för ägandet av aktier i svenska noterade bolag över tiden, samt att förse finans- och nationalräkenskaperna med underlag till uppgifter om förmögenhet och sparande.

Statistiken visar olika samhällssektors innehav av aktier i noterade bolag uttryckt i miljoner kronor samt deras röstandelar i bolagen. Aktieägarstatistiken belyser bl.a. olika samhällssektors ägande på olika noteringslistor, olika sektors röstandelar, utlandets ägande av svenska bolag, aktieägarna fördelade efter ålder och kön.

A.11 Statistikanvändning

Den främsta användaren av statistiken är finansräkenskaperna, övriga är aktörer på finansmarknaden, forskare och media.

A.12 Uppläggning och genomförande

Värdepapperscentralen AB (VPC) har tillstånd som auktoriserad central värdepappersförvarare. Enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument finns bestämmelser om kontoföring i avstämningsregister av äganderätt till aktier och andra finansiella instrument. Två gånger om året, per den sista juni respektive sista december producerar SCB statistik över ägandet baserat på VPC:s register. Dels används ett bolagsregister med uppgifter om emittenten, dels ett ägarregister med uppgifter om innehav per ISIN-kod och om direkt- respektive förvaltarregistrerat ägande. Det senare innehåller också en specifikation av slutlig ägare via förvaltare. Uppgifter om förvaltarregistrerad slutlig ägare saknas för de fall där summan av det ägda antalet aktier i ett bolag understiger 501 aktier samt om slutliga ägare finns registrerad hos utländsk förvaltare.

De enskilda aktieserierna värderas med hjälp av aktiekurser från respektive

marknadsplats för referenstidpunktens sista börsdag. För onoterade aktieserier i noterade bolag skattas marknadsvärdet med den lägsta noterade kursen för annan aktieserie i det aktuella bolaget. Den kurs som värdet beräknas utifrån är senast betalt om avslut finns, om inte används köpkursen. Saknas dessa båda kurser söker man bakåt i tiden, i första hand senast betalt och därefter köpkurs.

För sektorklassificering av ägarna matchas VPC:s register mot SCB:s företagsdatabas (FDB) där alla organisationsnummer tilldelats en sektorkod enligt Standard för institutionell sektorindelning, INST 2000. Klassificeringen av aktieägarna till olika samhällssektorer är från och med 1999 anpassad till ENS 95, det europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper, rådets förordning (EG) nr 2223/96.

Standard för institutionell sektor indelning, INST 2000,

Icke-finansiella företag

Finansiella företag

- Banker, kreditmarknadsbolag m.fl.
- Investmentbolag
- Värdepappersfonder
- Försäkringsföretag m.fl.

Offentlig sektor

- Staten
- Kommunal sektor
- Socialförsäkringsfonder

Hushåll

Icke-vinstdrivande organisationer

- Företagens
- Hushållens

Utlandet

Även om Standard för institutionell sektorindelning, INST 2000, i allt väsentligt bygger på samma grundprinciper som 1968 års standard, är den nya sektorindelningen inte fullt ut jämförbar med den tidigare standarden. Det innebär att det inte går att konstruera en enkel och hanterbar nyckel för översättning dem emellan. Av denna anledning beskrivs i det följande de övergripande skillnaderna mellan den nya och den gamla indelningen. Detaljeringsgraden har ökat främst inom sektorerna Finansiell företagssektor, Statlig sektor, Kommunal sektor, Hushåll samt Utlandet. I synnerhet har den finansiella företagssektorn varit föremål för en mycket långtgående uppdelning jämfört med motsvarande huvudsektor i tidigare standard. Syftet med denna relativt sett stora detaljeringsgrad är att tillgodose kraven från Riksbanken och den gemensamma europeiska centralbanken (ECB) på en finfördelad finansiell statistik.

Mellan Icke-finansiell företagssektor och Finansiell företagssektor har en viss omfördelning av enheter ägt rum. Finansiella serviceföretag som i 1968 års standard ingick i huvudsektorn Icke-finansiella företag har i den nya standarden förts till Finansiell företagssektor där de bildar en egen undersektor. Vidare fanns i den tidigare huvudsektorn Icke-finansiella företag en delsektor benämnd Företags intresseorganisationer m.m., i vilken ingick såväl icke-finansiella som finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer. Denna delsektor har i den reviderade standarden delats upp så att Icke-finansiella företags icke-

vinstdrivande organisationer bildar en undersektor till Icke-finansiell företagssektor medan Finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer bildar en undersektor till Finansiell företagssektor. Pensionsstiftelser och understödsföreningar som ingick i den tidigare delsektorn Företags intresseorganisationer m.m. har i den nya standarden förts till den finansiella företagssektorn där de tillsammans med finansiella företags pensionsstiftelser och understödsföreningar bildar en särskild delsektor inom undersektor Försäkringsföretag och pensionsinstitut.

Det som tidigare gick under benämningen Offentlig förvaltning har delats upp i tre sektorer, Statlig sektor och Kommunal sektor, med under- och delsektorer, samt Socialförsäkringsfonder. På grund av Svenska kyrkans skiljande från staten år 2000 har den tidigare delsektorn Kyrklig kommunal förvaltning ingen motsvarighet i den nya standarden. De allmänna försäkringskassorna som tidigare ingick i delsektorn Socialförsäkring ingår nu i Statlig sektor. Den tidigare huvudsektorn Hushåll har delats upp i två sektorer, Hushåll och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer. I sistnämnda sektor har två undersektorer och två delsektorer bildats som följd av Svenska kyrkans skiljande från staten och lagen om registrerade trossamfund. Undersektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund utgör en renodling av de hushållsanknutna organisationer som tidigare ingick i huvudsektorn Ideella föreningar, stiftelser etc. vilken även innehöll offentliga stiftelser.

Samtliga personnummer klassificeras som tillhörande hushållssektor. Personnummer som är juridiska personer tillförs hushållssektorn. Icke-vinstdrivande organisationer som är knutna till företagssektorn t.ex. arbetsgivar- och branschorganisationer, personal-, forsknings- och utbildningsstiftelser räknas till företagssektorn. Till hushållens icke-vinstdrivande organisationer hör fackföreningar, politiska partier, fritids- och idrottsföreningar, konsumentorganisationer, registrerade trossamfund, välgörenhets- och hjälporganisationer m.fl

Från och med 1999 följer avgränsningen av vad som räknas som noterad aktie Riksskatteverkets (RSV) definition i deklarationsanvisningarna. Se RSV:s skrivelser 981118, Begreppet marknadsnoterad, RSV dnr. 10145-98/900. År 1999 omfattar statistiken följande marknadsplatser och listor; OM Stockholmsbörsen, SBI Marknadsplats AB, (ej SBIs innovationslista), AktieTorget AB, Nya Marknaden, Thenberg & Kinde Fondkommission (Göteborgs OTC-lista). Statistiken behandlar även noterade bolags aktieserier som inte är noterade för handel på marknaden.

Statistiken omfattar 1999 enbart värdepapperstypen svenska AK (aktier).

Maskinell bearbetning av materialet görs i C/S miljö och SQL och bearbetas till publiceringsfärdiga tabeller i Excel.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Fr.o.m. år 2000 produceras statistiken två gånger om året, per sista juni och per sista december. Antalet värdepapperstyper utökas samtidigt med svenska depåbevis (SDB) och aktier med utländskt ISIN som är noterade på svensk marknad.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Ägandet av svenska aktier i noterade bolag fördelade på olika samhällssektorer per den sista dagen i referensmånaden. Se A.12 definition av noterade bolag.

1.1.1 Objekt och population

Objektet är aktier i noterade bolag. Populationen är samtliga aktier i svenska noterade bolag, här ingår även sådana aktieserier som inte handlas på marknaden, ex. sådana med hembudsklausul.

1.1.2 Variabler

Ägaren

- hemland
- sektortillhörighet
- ålder och kön (i förekommande fall)
- ägande på marknadsplats/lista

Variabler som hämtas från FDB är:

- sektortillhörighet enligt institutionell standard klassificering, INST 2000,
- juridisk form

Beräknade variabler:

- Viss sektors röstandel beräknas som sektorns antal röster inom ett bolag dividerat med bolagets totala antal röster, multiplicerat med bolagets totala värde (MKR) dividerat med värdet av samtliga noterade bolag.
- Värdet av en viss sektors innehav beräknas per ISIN-nr genom antalet aktier multiplicerat med börskurs. För de ISIN-nr som saknar börskurs, skattas värdet utifrån den lägsta kursen för annat ISIN-nr som finns noterad inom samma aktiebolag (organisationsnummer).

1.1.3 Statistiska mått

Värde i miljoner kronor, antalsuppgifter samt procentuella andelar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

- Ägande av svenska aktier per sektor totalt samt uppdelat på noterade och onoterade serier.
- Sektorfördelat ägande fördelat på marknadsplats och lista
- Utländskt ägande fördelat på några enskilt stora ägarländer och vissa ländergrupper (nationalitetsbeteckning som angetts av direktägaren alt. förvaltarens nationalitet)
- Hushållens direktägda aktier fördelat på ålder och kön.
- Direkt- respektive förvaltarregistrerade VP-konton, antal och värde
- Ändringar av antalet bolag på respektive marknadsplats och lista

1.1.5 Referenstider

Sista december.

1.2 Fullständighet

Statistiken omfattar ägandet av samtliga aktier i svenska noterade bolag, och avgränsas av definitionen av vad som betraktas som noterat bolag på svensk börs, auktoriserad marknadsplats eller annan regelbunden notering och publicering enl. RSV:s definition, se A.12.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten är god totalt sett, bl.a. beroende på att statistiken bygger på registeruppgifter. Främsta orsaken till osäkerhet ligger i felaktig eller ofullständig rapporteringen från förvaltare och värdepappersbolag till VPC och felaktigheter i Företagsdatabasens, FDB:s, sektorkoder. Modellantaganden utgör en viss osäkerhet i skattningen.

2.2 Osäkerhetskällor

I statistiken saknas uppgifter om slutlig ägare för de svenska förvaltarregistrerade aktierna där ägandet inom ett bolag understiger 501 aktier. Uppgifter om de slutliga ägarna via utländska förvaltare saknas också. Per sista december 1999 motsvarar den differensen mellan vad som totalt finns registrerat hos förvaltarna och de innehav där förvaltarna lämnar uppgift om slutlig ägare till drygt 1 procent, eller 38 miljarder kr, av de totala aktieinnehaven. Differensen har antagits bestå av innehav mindre än 501 aktier och har fördelats till hushållssektorn och hushållens icke-vinstdrivande organisationer, se även avsnitt 2.2.6, Modellantagande, för mer information.

Brister i rapporteringen förekommer från förvaltaren om den slutlige ägaren, vanligen en underrapportering av slutliga ägare men även fiktiva organisations-/personnummer. Utländska förvaltare redovisar inga slutliga ägare, eftersom något krav på sådan rapportering inte finns.

Visst mått av subjektiv klassificering av sektor förekommer, eftersom fiktiva organisations- och personnummer för aktieägare inte kan sektorklassificeras maskinellt utan klassificeras manuellt, huvudsakligen utifrån namn och adress.

Värdet av de aktieserier som inte finns noterade eller handlas på marknaden är skattat efter som dessa inte har något markandsvärde utan har här antagits ha ett värde lika med värdet för bolagets lägst noterade aktieserie.

Uppgifter om slutlig ägare från förvaltarna innehåller ofullständiga eller felaktiga landkoder, dessa har inte klassificerats med hjälp av namnet utan försetts med landkod Okänd och värdet har tilldelats Utländsk ägare.

2.2.1 Urval

Eftersom denna statistik är en totalundersökning existerar inga urval.

2.2.2 Ramtäckning

Uppgift om slutlig ägare via utländsk förvaltare och om förvaltarregistrerat ägande där ägandet understiger 501 aktier inom ett bolag saknas. Det totala antalet aktier mäts dock från det emitterande bolaget.

I december 1999 ingår inte Stockholmsbörsens (SBI:s) innovationslista.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om antal aktier per ägare och per emittent levereras från VPC på datamedia till SCB. Ägarna matchas sedan med hjälp av organisations- och personnummer med uppgifter från Företagsdatabasen, FDB, för att erhålla sektortillhörighet. Felaktigheter kan uppstå beroende på brister i klassificering av sektor och bransch i FDB. Felkällan bedöms dock vara liten.

2.2.4 Svartsbortfall

Ej relevant.

2.2.5 Bearbetning

Antalet manuella bearbetningar har minskats avsevärt med den systemlösningen som tagit i bruk från och med 1999 jämfört med tidigare. Felaktigheter i bearbetning bedöms som liten.

Visst mått av subjektivitet förekommer vid sektorsättning av ägare i de fall där fiktiva organisationsnummer och personnummer förekommer i ägarregistret. Sektorsättning görs då manuellt utifrån namnet.

2.2.6 Modellantaganden

Åren 1994-1998 saknas uppgifter om slutlig ägare till samtliga innehav understigande 501 aktier inom ett bolag. Dessa aktieposter har schablonmässigt förts till 95 procent av värdet till hushållssektorn medan resterande 5 procent förts till sektorn för icke-finansiella företag.

1999 saknas uppgifter om slutlig ägare till förvaltarregistrerade innehav understigande 501 aktier. Värdet för dessa innehav fördelas proportionellt mellan hushållssektorn och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Värdet av onoterade aktieserier i noterade bolag är skattat eftersom dessa saknar noterad kurs. De onoterade serierna antas ha en kurs lika med lägsta kurs för bolagets noterade serie.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Mellan 1983-1999 har statistiken framställts årsvis.

3.2 Framställningstid

Tom 1998 har framställningstiden varit ca 6 månader efter referenstidpunkt.

3.3 Punktlighet

Ett nytt client serverbaserat datasystem har utvecklats och tagits i bruk från och med statistiken avseende 1999. En uppsnabbning av produktionen väntas från och med data avseende juni 2001.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

De aktier och marknadsplatser som statistiken omfattar har ökat under perioden som den framställts i takt med värdepappersmarknadens expansion. Till en början omfattades enbart Stockholms börsens A-lista och utökades därefter till samtliga listor på Stockholmsbörsen och sedan 1998 ingår även andra viktiga marknadsplatser. Se A.10.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Total jämförbarhet av förmögenheten i aktier i svenska noterade bolag fördelat på olika samhällssektorer.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken ingår som en del i Finansräkenskaperna för finansobjektet noterade aktier. Inkomst och förmögenhetsstatistiken omfattar bl.a. hushållens förmögenhet i aktier, som baseras på deklarationsunderlag och är därmed en relevant statistik att jämföra med.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten publiceras som Webb-SM serie FM 20 Aktieägarstatistik och finns även att tillgå som pappersexemplar. Resultatet publiceras även på SCB:s webbsida under Ekonomi, Finansmarknad.

SM serie FM 20 kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon 019-17 68 00, fax 019-17 64 44.

5.2 Presentation

Presentationen sker i form av tabeller, diagram och text.

5.3 Dokumentation

Intern dokumentation finns på SCB.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Det avidentifierade VPC-materialet kan bearbetas på olika sätt. SCB kan på uppdragsbasis genomföra alternativa redovisningar. Stordatorfiler finns arkiverade för åren 1993-1998 i form av aktieregister och ägarregister.

5.5 Upplysningstjänster

Övriga upplysningar lämnas av Marianne Biljer 08-506 942 48 eller Karl Magnusson 08-506 945 04 på programmet för Finansmarknad på SCB.